

РОЗДІЛ 7. ВІДБИРАННЯ ПРОБ

- 7.1. Роботи з випробування в експлуатаційних, розвідувальних і закинутих гірничих виробках, а також роботи у відвалах збагачувальних фабрик необхідно виконувати з дозволу особи, відповідальної за техніку безпеки на випробуваній дільниці, з дотриманням правил безпеки, чинних на підприємстві.
- 7.2. Перед початком робіт з відбирання проб у виробках гірничий майстер (керівник гірничих робіт) зобов'язаний:
- перевірити стан покрівлі, бокових стін, бортів, якщо треба привести їх у безпечний стан (зняти нависаючі шматки породи);
  - перевірити стан кріплення сходів;
  - перевірити стан атмосфери виробки і у випадку наявності в ній вибухових, задушливих, отруйних газів провітрити;
  - ознайомити всіх осіб, які братимуть проби, з умовною сигналізацією і місцями укриття (якщо провадять вибухові роботи).
- 7.3. Пересуватися до місця робіт і назад у діючих кар'єрах, шахтах, рудниках необхідно за маршрутами, визначеними технічним персоналом цього підприємства.
- 7.4. Особи, що відбирають проби, повинні знати і виконувати відповідні правила безпеки під час спускання (піднімання) у шахту, пересування по виробках, ведення робіт у виробках, небезпечних за газом або порохом (у випадку відбирання проб у цих виробках), а також умовну сигналізацію і місця укриття (під час виконання вибухових робіт).
- 7.5. Відбирання проб у виробках, у яких після вибухових робіт залишилися шпурові стакани, незалежно від наявності чи відсутності в них вибухових речовин, а також за наявності відмов заборонено.
- 7.6. Відбираючи проби в підземних виробітках, необхідно знати і дотримуватися відповідних правил безпеки під час піднімання та спускання в шахту, переміщення по виробці і веденню робіт у виробках, небезпечних по газу й пороху.
- 7.7. Силові й освітлювальні кабелі, прокладені в місцях ймовірного відбирання проб, повинні бути знеструмлені або перенесені на безпечну відстань.

- 7.8. Перед початком робіт із відбирання проб у виробках, зроблених на стрімких схилах, на верхніх контурах виробок необхідно встановлювати запобіжні бар'єри.
- 7.9. Під час випробування бортів кар'єру з кутом укосу понад 30° необхідне страхування працівників запобіжними поясами з канатом, закріпленому на надійній опорі.
- 7.10. Краї берми, розташованої над випробовуваними прискалками, повинні бути вільні від породи. Вийняту породу необхідно розміщувати на відстані не менше 0,5 м від верхнього контура виробки. Відібрані проби заборонено укладати на берми та виступи (прискалки) виробок.
- 7.11. Заборонено під час відбирання проб у вертикальних виробках:
- працювати з підвішеної бадді (цебра);
  - водночас відбирати проби зі стінок і вибою;
  - піднімати і спускати бадді;
  - розміщувати людей нижче місця відбирання проб.
- 7.12. Відбираючи проби в горизонтальних виробках:
- за умови ручного способу відбирання проб робітники повинні знаходитися на відстані не менше 1,5 м один від одного;
  - відбираючи проби в покрівлі, заборонено знаходитися ближче 2 м від робітника, який відбиває пробу;
  - під час відбирання проб робота механізмів та переміщення транспортних засобів заборонені.
- 7.13. Заборонено відбирати проби в незакріплених шурфах із нестійкими стінками.
- 7.14. Спуск у виробку глибиною більше 1,5 м здійснюють по трапу чи драбині.
- 7.15. Відбирають проби у бортах виробки на висоті більше 2 м з містків, обладнаних перилами і драбиною, а на висоті більше 3 м, крім того, застосовують запобіжні пояси. Можна також відбирати проб з підвісних кошиків (люльок), канат лебідки якої повинен мати не менше як 7,5-кратний запас міцності стосовно маси підвісної люльки за умови повної її завантаженості.
- 7.16. Заборонено відбирати проби на ділянках з каменепадами, під скельними і сніговими нависами (карнізами) і скельними розвалами, у вузьких ущелинах зі слабкостійкими стінками і навислими кам'яними брилами.

- 7.17. Під час випробування відслонень на стрімких схилах (понад 30⁰) необхідно забезпечувати працюючих запобіжними поясами, закріпленими на надійній опорі. За відсутності необхідної опори треба організувати страхування працівників.
- 7.18. Місця випробування відвалів повинні бути попередньо оглянуті представником технічного нагляду і здійснені заходи для попередження можливих обвалів.
- 7.19. Відбирання проб з відвалів збагачувальних фабрик, що виділяють отруйну пару або газу, необхідно виконувати в протигазах і відповідному спецодязі.
- 7.20. Шматки і брили породи, що нависли над відбирачами проб на схилах відвалів і загрожують падінням, необхідно видалити.
- 7.21. На відвалах висотою понад 5 м необхідно застосовувати сходи, містки або інші пристрої.
- 7.22. Під час відбирання проб на поверхні відвалів сипкого матеріалу необхідно влаштовувати настили з дошок.
- 7.23. Відвали порід, насичені водою, випробовують після зневоднення ділянки випробування.
- 7.24. Відбирати kern свердловин необхідно з використанням кернорізальних (каменерізальних) верстатів або керноколів. Дозволено відбирати проби керна на пласі вручну.
- 7.25. Для відбирання проб керна свердловин на свердловальній установці необхідно виділити спеціальний майданчик. Місце майданчика необхідно узгодити зі свердловальним майстром.
- 7.26. Висота штабеля ящиків з керном повинна забезпечувати його стійкість перед падінням.
- 7.27. Відбирати проби зі шламу свердловин колонкового свердлування необхідно під наглядом свердловальника. Заборонено встановлювати і знімати збірник для шламу під час роботи свердлового верстату.
- 7.28. Заборонено подавати і приймати вантажі працівникові, що знаходиться у шурфі (дудці).
- 7.29. Заборонено:
- спускання в шурф (дудку) одночасно двох і більше робітників, якщо це не є необхідним для рятувальних робіт;
  - залишати без нагляду пробовідбирача, що працює у шурфі (дудці).
- 7.30. Стаціонарні приміщення для механічного оброблення проб (дроблення, різання, шліфування тощо) повинні бути пофарбовані олійною фарбою або викладені плиткою. Підлога (цементна або викладена плиткою) повинна мати схил для стікання води за умови вологого прибирання (сухе прибирання порошу заборонене). Дробильні прилади обладнують індиві-

дуальною витяжкою, вентиляцією. Все приміщення повинно бути обладнане приточно-витяжною вентиляцією.

- 7.31. Сушити проби необхідно в окремих приміщеннях, обладнаних вентиляцією.
- 7.32. Місце для скорочення проб повинно бути обладнане місцевим боковим відсмоктуванням пороху.
- 7.33. Для робіт з пробами, що містять токсичні речовини, і під час обробки проб токсичними речовинами необхідно використовувати бокси з оргскла, під'єднані до витяжної вентиляції.
- 7.34. Все обладнання для обробки проб повинно бути встановлене на міцних основах, послаблюючих вібрацію.
- 7.35. Інерційні дробарки повинні мати звукоізолювальні кожухи.
- 7.36. Робоче приміщення для обробки проб необхідно регулярно прибирати. Для цього необхідно:
- мити підлогу щоденно;
  - стіни, стелі, вікна і освітлювальну арматуру не рідше одного разу на тиждень протирати вологою ганчіркою, а не рідше одного разу на місяць - промивати.
- 7.37. Сухе прибирання пороху заборонене.
- 7.37. Заборонено зберігати у приміщенні для обробки проби, що містять шкідливі речовини.
- 7.38. Заборонена обробка проб у підземних гірничих виробках. У діючих кар'єрах обробка проб дозволена тільки у місцях, призначених для цієї мети особою технічного нагляду.
- 7.39. Під час ручної обробки проб робітники повинні знаходитися на відстані не менше 0,5 м один від одного.
- 7.40. Відбивати і обробляти проби, а також дробити їх ручним способом можна тільки в закритих чавунних ступках з використанням захисних окулярів і респіраторів.
- 7.41. Електродвигуни повинні бути закритого типу і обладнані магнітними вимикачами.
- 7.42. Сита для просіювання гірських порід повинні бути закриті щільними покриттями.
- 7.43. Під час роботи дробарки заборонено:
- регулювати розмір вихідної щілини дробарки;
  - очищати дробарку від породного пороху, який прилип до стінок.
- 7.44. Під час відбирання проб у підземних виробках усі працівники повинні мати каски та індивідуальне освітлення.